



ANELÄK Undvikande av kompartmentssyndrom vid högläge i benstöd

Långvarigt högläge av underben i benstöd under operation medför risk för utvecklande av kompartmentssyndrom. Detta är viktigt att tänka på om operationen drar ut på tiden, >3 timmar och om patienten har ett dåligt perfusionsstryck, dvs. lågt blodtryck. Ska uppmärksammas vid "timeout" inför opstart.

- 1: Använd inte kompressionsstrumpor om högläge ska användas under operation.
- 2: Använd så stora stöd som möjligt och polstra väl.
- 3: Undvik tryck mot knävecket och alltför böjda knän, vilket kan påverka både ven och artärflödet.
- 4: Använd lårstöd så kort tid som möjligt.
- 5: Mät höjden på högläget, alltså nivåskillnaden mellan hjärta och underben, se bild nedan. 1 cm = 0,73 mm Hg. Om operationsbordet tippas måste höjden mätas igen.
- 6: Beräkna och följ det lokala perfusionsstrycket hos varje patient som genomgår långvarig (3 timmar) kirurgi med extremitet i högläge.
Perfusionsstrycket = Medelartärtrycket (MAP) - höjdskillnaden x 0,73 (mm Hg).
- 7: Om man finner att det är ett lågt perfusionsstryck eller om operationen drar ut på tiden ska operatören göras uppmärksam på problemet för att om möjligt avveckla benstöden eller temporärt lägga ned benen (10-15 min var tredje timme).

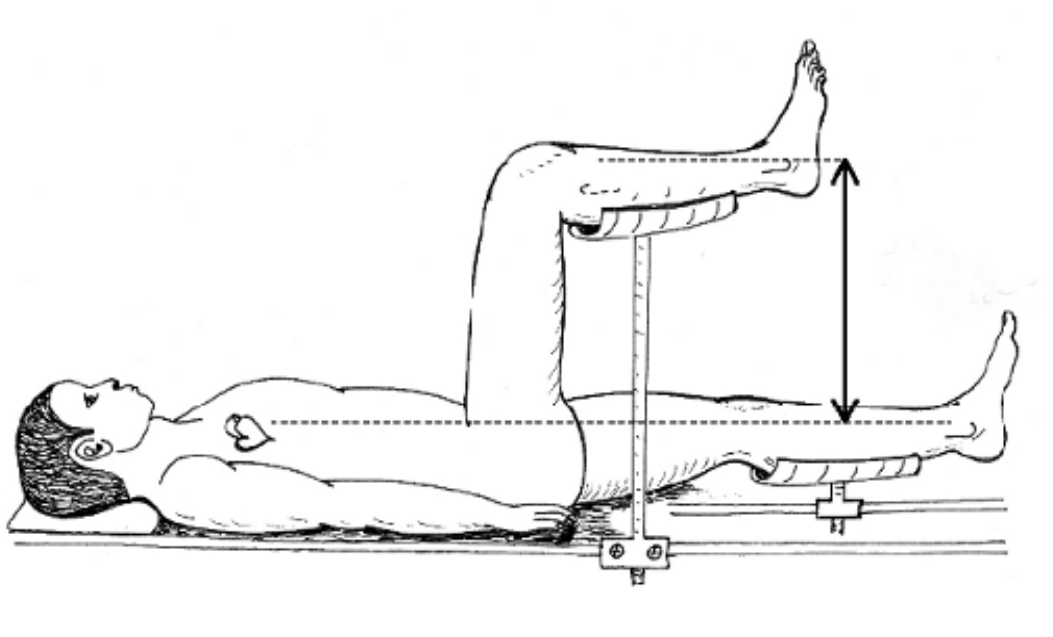
Ett perfusionsstryck under **30 mm Hg** ökar risken för att ett kompartmentssyndrom ska utvecklas postoperativt. Den peroperativa ischemi som uppstår av ett för lågt perfusionsstryck ger upphov till en reperfusionsskada i underbenets blodkärl när blodtrycket stiger igen postoperativt. Vätska läcker ur blodkärlen och ökar vävnadsstrycket vilket i sin tur kan försämra genomblödningen i underbenets muskulatur - ett kompartmentssyndrom!

Ett traumatiserat underben behöver ett perfusionsstryck över 40 mm Hg för att minska risken för kompartmentutveckling.

Se också [C-op Ane Långa operationer](#)

Referens: Styf J. Lokalt perfusionsstryck och exponeringstiden för högläge i benstöd är riskfaktorer för kompartmentsyndrom i underbenen. Läkartidningen nr 12, 2007.

Bergqvist D. Långvarig operation med användning av benstöd. Läkartidningen nr 50-52, 2006.



Teckning: Jorma Styf, ur Läkartidningen nr 12, 2007